47ste jaar. — Nr 33. Zaterdag 17 Maart 1900.

Men schrijft in te **Tongeren** bij M. COLLÉE, uitgever en eigenaar van dit blad.

De *Postrijder* verschijnt 's dinsdags, 's donderdags en 's zaterdags.

Alle toezendingen van brieven, geld of aankondigingen moeten *franco* gedaan worden aan den uitgever, **Groote Markt, n° 37-39, te Tongeren.**

DE POSTRIJDER

DER PROVINCIE LIMBURG.

Abonnement :
Drie maal per week **6** franks per jaar.
Twee » » **5** » »
Een » » **4** » »
Een blad afzonderlijk **10** centiemen.
De abonnementen zijn vooraf betaalbaar.
Aankondigingen **1** fr. cent^men per drukregel.
Reclamen, vonnissen en andere artikels vooraan of binnen in het blad : **1** fr. den drukregel.

TONGEREN, DEN 17^e MAART 1900.

Wetgevende kiezingen.

ARRONDISSEMENT TONGEREN-MAESEYCK.

Aan de kiezers van goede trouw.

Indien tegen onze verwachting en voor het grootste onheil der katholieke partij, de oproepen welke wij herhaalde malen, tot al onze politieke vrienden gericht hebben, zonder uitslag moesten blijven, zou onze plicht ons de kiesche en pijnlijke taak opleggen, de rekening van den toestand op te maken en definitievelijk de verantwoordelijkheden daar te stellen.

Deze verantwoordelijkheden zouden voor meerderen zwaar, voor eenigen verpletterend zijn.

Doch, vooraleer genoodzaakt te zijn tot daar te komen, zullen wij ons voor het oogenblik bepalen, eenige opmerkingen te maken en eenige uitgebrachte gedachten te onderzoeken.

Deze lijnen zijn gericht tot de *menschen van goede trouw.*

***

Een afzonderlijke candidatuur, in onze partij, zou, in dit oogenblik, eene zeer grove fout, *tegen de gansche katholieke natie uitmaken.*

Niets springt meer in het oog, en men zou met blindheid moeten geslagen zijn, om zulks niet te zien.

Inderdaad, het lot van het ministerie kan, tijdens de kiezingen van Mei aanstaande, *afhangen van de verkiezing van eenen enkelen katholiek, minder of meer, in de Kamer.*

Niemand zou ons, over dit punt, durven tegenspreken. Ehwel ! tusschen het katholieke land en zijne meerderheid in de Kamer, bestaan dezelfde betrekkingen als tusschen den weldoenden regen en den grond, tusschen den rijken en den machtigen baas en tusschen zijne duizende onderdanen. De regen doet den oogst welgelukken ; de baas doet zijnen invloed gevoelen op zijne omgeving. En zulks is ook de rol van een ministerie, in een grondwettelijk gouvernement als het onze.

En nu, dat dit ministerie groot gevaar loopt, zouden katholieken binnen tijd, hun geld, hunnen invloed gebruiken, om het omver te werpen ! Neen, laten wij het rechtuit zeggen, zulks gaat alle palen te buiten. Zulks zou eene grove politieke fout zijn, waarvan het gansche katholieke land het slachtoffer zou kunnen zijn.

***

Zekeren van onze tegenstrevers zeggen overal : Wat kan men ons zoo bitter verwijten ? MM. Desmaisières en Gielen hebben wel hunne eerste verkiezing aan liberale stemmen te danken ! Een oogenblik : eene vergelijking is geene beslissende reden. Wij hebben de onaanwezigheid van het feit bewezen. Laten wij zelfs aannemen dat het alzoo geweest ware. Dan zullen wij er toch bijvoegen dat, door alzoo te handelen, deze Heeren toch niet niet de minste schade aan onze katholieke meerderheid in de Kamer berokkend hebben. Zij hebben hoogenaamd de benoeming van eenen liberaal begunstigd en, zelfs, hadden zij zulks gedaan, dan zou men zich toch nog moeten herinneren dat, ten dien tijde, onze meerderheid in de Kamers uit **70** stemmen bestond.

Doch heidendaags ! Nu is de toestand heel en ganach veranderd. Wij bevinden ons in tegenwoordigheid van eene nieuwe kiezerel. Onze meerderheid van 70, kan misschien op **6 stemmen**, misschien op **zero** vallen ;

Eene afzonderlijke katholieke candidatuur zal eene gemakkelijke en verscherfde zegepraal aan den liberaal verschaffen ! Ziedaar den toestand in denwelken wij ons bevinden !

De lezers van goede trouw zullen dit beoordeelen.

***

Men zal zeggen dat de verslaggever der kieswet 8 stemmen katholieke meerderheid en de kiezing van eenen liberaal te Tongeren voorzien heeft. Bijgevolg, onder dit oogpunt, zou er niets veranderd zijn.

Schoone redenering : doch de verslaggever heeft ook de verkiezing van alle katholieken te Hasselt en de eendracht tusschen alle katholieken van het gansche land voorzien ! Dit is, gelijk iemand die zou zeggen : a Daar zijn 8 bankbrieven van 1000 franken. Gij kunt te bij het spel wagen ; ga en maar lustig op af. »

Zeer wel, maar indien men er bijvoegt dat, in geval van verlies dezer 8 schoone bankbrieven, men ook zijne geheele fortuin zal kwijt zijn — en in het geval dat wij beoogen, geldt het onze meerderheid, — wie zou dan eenen enkelen dezer bankbrieven durven wagen ?

Zulks is nogtans het waagspel aan hetwelk hier de « dissidenten » zich overgeven. Wij vragen het aan elken mensch van goede trouw :

Is zulke gedragslijn verstandig of goedkeuringswaard ? »

En als men aldus de katholieke vlag opheescht, om tegen zijne eigene vrienden ten strijde te trekken, aan welke bewegredenen gehoortaamt men dan ?

De menschen van goede trouw zullen dit beoordeelen.

***

De drie *uittredende volksvertegenwoordigers* hebben zich tot akkoord gesteld nopens de orde der lijst.

Deze eerste uitslag, overal de moeielijkste te bekomen, had hier eene groote belangrijkheid.

Alle misverstand tusschen de uittredenden, had ongetwijfeld den strijd teweeg gebracht.

Ehwel ! de strijd moest, ten alle prijzen, vermeden worden.

De provinciale raadsleden vernamen met genoegen de tijding van het gesloten akkoord, en bekrachtigden het, onder alle punten.

In andere, zeer verheven kringen, opperde zich dezelfde indruk, en van overal kwamen aanmoedigingen aan de nauw vereenigde lijst.

De algemeene indruk was dat men, in Mei aanstaande, vooral het katholieke vaandel moest redden, hetgeen in gevaar verkeert. En wat doen nu de « dissidenten » en welk is de beleekenis hunner houding ?

Zij miskennen de overgroote zelfopoffering van M. Gielen die, in een verheven doel, zoo katholiek als vaderlandslievend, niet geweerd heeft op de lijst den post van gevaar maar ook van eer te verfrischen.

Zekere drukpersschrijvers genoegen in stelselmatig onze achtbare volksvertegenwoordiger aan te randen.

Dergelijke aanvallen kunnen hen niet bereiken. De overgroote meerderheid van het kiezerskorps kent en waardeert onze volksvertegenwoordigers. Nogmaals zullen de mannen van goede trouw dit beoordeelen. Doch, zij zullen zich ook afvragen welk toch het doel der « dissidenten » is. Hetgeen hunne gazetten daarover drukken, is toch zoo overdreven en dikwijls zoo weinig waarschijnlijk ! Op eenen schoonen dag, zal men de vergelijking tusschen onze drie volksvertegenwoordigers en tusschen de « dissidenten » maken.

Steeds, op deze aarde, komt loontje om zijn boontje.

***

Maar, zegt men, de « dissidenten » zetten eenen candidaat van echte waarde vooruit, eenen « goeden jongen » in den vollen zin des woords, eenen milddadigen man. Bij heeft vele diensten bewezen enz. enz. enz.

Laten wij aannemen dat deze lofspraak echt zij en zelfs tien maal meer verdiend dan men het zegt. En dan ? Zijn dat redenen om zich tegen zijne partij te keeren en er den ondergang van te bewerken ?

Hoe verheven de plaats is welke men in zijne partij bekleed heeft, hoe meer men aan die partij plichten verschuldigd is.

Wat zou men, bij voorbeeld, zeggen van den leider eener Jonge Katholieke Wacht, die na 30 jaren lang blijken der grootste zelfopoffering aan de partij gegeven te hebben, in den loop van het 31ste jaar, ten velde zou trekken met een deel minnoegden, tegen de overgroote massa zijner oude legerscharen ?

Men zou zeggen dat, indien men echt zijn vaandel en niets dan zijn vaandel bemindt, men zich, ten geene prijzen, voor de voeten zijner tegenstrevers werpt. Laten wij ons eerder zien wat in Engeland gebeurt. De Engelschen zijn verre na partijgangers van den onrechtvaardigen oorlog den Boeren aangedaan. Doch het engelsch vaandel is in gevaar en geen enkel dagblad keert den rug aan het gouvernement.

Kost wat kost, moet de eer van het vaandel gered worden.

Laten wij ook zulks doen.

***

Terwijl zekere katholieke gazetten wekelijks 8 tot 10 kolommen zwart maken, ten einde onze volksvertegenwoordigers te verkleinen, vereenigen de liberalen zich ; zij richten hunne kiezerskringen in en bereiden zich tot de zegepraal.

Zou men niet zeggen dat bovengemelde gazetten voor enkel doel hebben den strijd tegen de katholieken te leiden ?

Droevig, inderdaad, als het zoo is. En zeggen dat overal de liberale partij het hoofd opheft en ons in Mei, door hare vereenigde krachten, bedreigt !

En laten wij het niet vergeten en zeggen wij het luid : « Geene enkele fout die zou kunnen gepleegd geweest zijn, zou, in dit oogenblik, de schaduw van eene scheuring in onze geleederen kunnen rechtvaardigen. Voorzichtig, is het verlies onzer meerderheid, op het standpuit te Tongeren, betreurenswaardig. Doch de gevolgen ervan doen zich niet gevoelen buiten de grenzen der gemeente.

Voorzeker ook, zou de val onzer bestendige Afvaardiging een ongeluk zijn. Doch boven de bestendige Afvaardiging staat het Gouvernement als toevlucht en beschermer. En het verlies onzer meerderheid in de Kamer, *is hetwelkdige onheil* ; **is het ministerie verloren, dan is alles verloren !**

Lezers van goede trouw, beoordeelt, en stelt de verantwoordelijkheden vast.

M. Desmaisières, onze achtbare volksvertegenwoordiger, hevig door twee weekbladen der stad aangerand, komt hun het volgend antwoord te sturen :

Brussel den 14e Maart 1900.

Mijnheer de Uitgever,

Daar de laatste nummers van *HET ALGEMEEN BELANG* en van de *GAZETTE DE TONGRES* talrijke artikelen bevatten waarin ik aangerand word, verzoek ik u dit mijn schrijven in het eerstvolgende nummer dezer bladen op te nemen, op dezelfde plaats en met dezelfde letter gedrukt.

De polemiek, die gij tegen mij voert, gaat inderdaad alle palen te buiten, vooral onder politieke geloofsgenooten, en, afschoon weinige personen in het arrondissement Tongeren zich kunnen laten misleiden door de wijze waarop gij de geschiedenis verhaalt, toch acht ik mij verplicht den echten toestand vast te stellen om te beletten dat degeen die geen deel namen aan de gebeurtenissen vóór zes jaar en enkel van uw verhaal zouden kennis hebben, de zaken verkeerd zouden beoordeelen.

Wanneer men in 1894 vernam dat eene plaats van Volksvertegenwoordiger te begeven was in het arrondissement Tongeren, werd ik door verscheidene mijner vrienden uit de verschillende kantons aangezet, mijne candidatuur te stellen ; daartoe deden zij gelden dat sedert verscheidene jaren door de stad Tongeren beschikt werd over al de mandaten voor de Kamer en het billijk was, voortaan een dezer mandaten toe te kennen aan het landelijk gedeelte.

Hoe was het toen gelegen wat de politieke vereenigingen betreft ? In het kanton Borgloon bestond er eene Katholieke vereeniging ; zij was behoorlijk ingericht en had steeds de leiding van de partij in het Kanton. Enkel dit bezwaar kon men tegen haar hebben, namelijk dat zij nog onder den invloed stond van het vroegere cijnsteltsel en den tijd niet had gevonden om al de elementen van het nieuw kiezerskorps op te nemen. Nietemin waren er met dat doel pogingen aangewend en men mocht niet uit het oog verliezen dat men zich in eene overgangsperiode bevond. In elk geval, die inrichting was regelmatig en de lijsten van de toegetreden leden waren goed gehouden.

Voorheen bestond in het arrondissement Tongeren eene kantonnale vereeniging ; doch sedert jaren had men geene ledenlijst meer gehouden en de leden van het Comiteit niet meer herkozen, zooals de statuten het voorschreven. Het is waar, men ziet moeielijk in hoe men dezen had kunnen herkiezen, vermits er geene leden waren. Bij het oprijzen van een geschil, eenige jaren te voren, voor het begeven van eene plaats van provinciaraadslid, had men de zwarigheid ontwekken door al de katholieke kiezers op te roepen voor een poll, waartoe in de hoofdplaats werd overgegaan. Laat ons echter niet vergeten dat dit geschiedde onder het cijnsteltsel en dat het aantal kiezers veel geringer was. In de kantons Bilzen, Mechelen a/Maas en Sichen, bestond er hoogenaamd geene katholieke vereeniging. Men had de statuten van een verbond der kantonnale vereenigingen opgemaakt ; de geregelde toepassing dezer statuten was echter een onmogelijk iets, vermits er geene andere vereeniging bestond buiten het kanton Borgloon.

De vereeniging van Borgloon werd opgeroepen ten einde hare candidaten aan te duiden. Ik werd alléén voorgedragen voor de toepassing der openstaande plaats en de zeer druk bezochte algemeene vergadering eischte hare candidaten voor Senaat en Kamer. Het is slechts enkele dagen nadien, dat eene andere candidatuur werd voorgezet, met het doel aan de stad Tongeren het monopolie van de vertegenwoordiging in de Kamer bij voorduur toe te kennen.

Door de voornaame politieke mannen van het arrondissement, werden verscheidene vergaderingen gehouden met het doel een geschil te doen ophouden, waartoe het niet bestaan van vereenigingen aanleiding kon geven. Eene eerste voorgestelde oplossing was deze : men zou het oplossen van het vraagstuk der candidaturen aan scheidsmannen opdragen. Daar ik volstrekt wenschte dat men zich met elkander zou verstaan, verklaarde ik onmiddelijk dat ik mij er aan onderwierp, hetzij men de provinciaraadsleden van het arrondissement daartoe benoemde, hetzij men liefst de Vertegenwoordigers van de andere arrondissementen of alle andere onpartijdige politieke personen met dat doel aanstreefde. Mijne tegenstrevers weigerden volkomen zich aan de uitspraak van welke scheidsmannen ook te onderwerpen ; men moest dus van deze eerste oplossing afzien.

Daarna stelde men aan de twee candidaten voor de plaats te ruimen voor een persoon die, afschoon hij de stad Tongeren bewoonde, groote betrekkingen had in het landelijk gedeelte en door allen zou kunnen aanvaard worden. Ik was door geen persoonlijken eersucht bezield en het kwam mij voor dat de belangen waarvan de vereeniging van Borgloon mij de verdediging had toevertrouwd, door dit stelsel in acht genomen werden ; ik nam het dus nogmaals aan ; de volstrekte weigering van mijnen mededinger deed het echter nogmaals mislukken.

Men deed een laatste voorstel, namelijk dat de twee tegenstrevende candidaten het eens zouden worden om een poll in te richten onder al de katholieke kiezers van de verscheidene kantons waar geen vereenigingen bestonden. Ten aanzien van de zoo groote uitbreiding van het kiezerskorps en van den grooten afstand tusschen de hoofdplaatsen der kantons en sommige gemeenten, kwam het voor dat dit bijna niet behoorlijk kon uitgevoerd worden. De leden van het vroeger comiteit der kantonnale vereeniging van Tongeren meenden echter te mogen beveiligen dat zij er zouden in slagen, wat dit kanton aangaat ; dat zij de kiezersuit de gemeenten wel naar de stad zouden kunnen doen komen en dat men, door de goede inrichting van de kiesbureelen en door de kiezerslijsten (men zou deze doen overschrijven), aan de candidaten zou kunnen waarborgen dat de poll gansch regelmatig en onvervalscht zijn zou. Verscheidene personen waren overtuigd — dit verklaarden zij — dat, zoo men tot de poll wilde overgaan in het kanton Tongeren, men zou inzien dat het een practisch middel was ; zij voegden er bij dat verder de candidaten dienden overeen te komen voor het beleggen van dergelijke vergaderingen in de andere kantons en om er de de inrichting met onderling goedvinden van te regelen, zoodat beiden op gelijken voet zouden gesteld zijn. Mij kwam dit alles voor als hersenschim ; ik wilde echter geen middel tot vereeniging onbeproefd laten en daarom stemde ik nogmaals er in toe.

Gedurende den tijd die de poll te Tongeren voorafging, werd een aanvang gemaakt met den wersten strijd dien sommige tegenstrevers tegen mij voerden. Ik was van gevoelen dat een poll onder katholieken een heffelijken strijd zijn moest en ik hield er aan, mijne propaganda te maken zonder aanvallen noch persoonlijkheden. Zoo werd niet gehandeld door mijne tegenstrevers, die tegen mij te werk gingen met eene hevigheid, waarvan zij nooit blijken gaven tegenover politieke tegenstrevers.

De beweren der inrichting, die ik voorzien had, deden zich voor en, toen de katholieke kiezers vergaderden, moest het bureel bekennen dat het het vastgesteld programma niet gansch had kunnen naleven, onder andere dat de kiezerslijsten ontbraken. Daardoor was het onmogelijk, het is geijk welk toezicht uit te oefenen, en zoo liet men alwie zich aanbood, zijne stem uitbrengen ; men kon zelfs niet nagaan of het kiezers waren.

Het was, naar het schijnt, hoogst gemakkelijk meermaals te stemmen ; daartoe was het voldoende, zich in de verschillende kiesbureelen aan te bieden. De liberalen beseften onmiddelijk hoe belangrijk het voor hen was, dat deze vergadering eene beslissing nam. Tegenstrijdig met de beslissing van de katholieke vereeniging van het kanton Borgloon. Inderdaad, zoo de uitspraak van beide kiesvereenigingen dezelfde was, dan was de meerderheid in het arrondissement verkregen en kon er zelfs geen sprake meer zijn van het voortretten van den strijd. Moesten integendeel de beslissingen verschillend zijn, dan stond men tegenover de vroegere moeielijkheden en konden de liberalen de hoop koesteren dat de katholieken zouden verdeeld zijn. Degenen onder hen die weinig bekend waren, namen dan ook deel aan de poll en stemden er tegen mij. Het is onder deze omstandigheden dat mijn tegenstrever eene zeer geringe meerderheid bekwam.

Ik schreef reeds, al de moeielijkheden rezen op nieuw op. De vereeniging van Borgloon had uitspraak gedaan in dezen zin, de poll van Tongeren in tegenovergestelden zin, — gesteld dat deze als als regelmatig beschouwd wordt. Mijne tegenstrevers weigerden bij voortduur de uitspraak over het geschil, door scheidsmannen opgedragen. Daar ik volstrekt wenschte dat men zich met elkander zou verstaan, verklaarde ik onmiddelijk dat ik mij er aan onderwierp, hetzij men de provinciaraadsleden van het arrondissement daartoe benoemde, hetzij men liefst de Vertegenwoordigers van de andere arrondissementen of alle andere onpartijdige politieke personen met dat doel aanstreefde. Mijne tegenstrevers weigerden volkomen zich aan de uitspraak van welke scheidsmannen ook te onderwerpen ; men moest dus van deze eerste oplossing afzien.

Daarna stelde men aan de twee candidaten voor de plaats te ruimen voor een persoon die, afschoon hij de stad Tongeren bewoonde, groote betrekkingen had in het landelijk gedeelte en door allen zou kunnen aanvaard worden. Ik was door geen persoonlijken eersucht bezield en het kwam mij voor dat de belangen waarvan de vereeniging van Borgloon mij de verdediging had toevertrouwd, door dit stelsel in acht genomen werden ; ik nam het dus nogmaals aan ; de volstrekte weigering van mijnen mededinger deed het echter nogmaals mislukken.

Men deed een laatste voorstel, namelijk dat de twee tegenstrevende candidaten het eens zouden worden om een poll in te richten onder al de katholieke kiezers van de verscheidene kantons waar geen vereenigingen bestonden. Ten aanzien van de zoo groote uitbreiding van het kiezerskorps en van den grooten afstand tusschen de hoofdplaatsen der kantons en sommige gemeenten, kwam het voor dat dit bijna niet behoorlijk kon uitgevoerd worden. De leden van het vroeger comiteit der kantonnale vereeniging van Tongeren meenden echter te mogen beveiligen dat zij er zouden in slagen, wat dit kanton aangaat ; dat zij de kiezers u